

Лісова І.В.,
здобувач освітнього рівня бакалавр
292 «Міжнародні економічні відносини»
Науковий керівник: **Грабчук І.Л.,**
д.е.н., доцент
Державний університет «Житомирська політехніка»

МЕТОДИ ВИЯВЛЕННЯ ТА ПРОТИДІЇ ФІНАНСУВАННЮ ТЕРОРИЗМУ В ГІБРИДНИХ УМОВАХ

Існують різні методи виявлення та протидії фінансуванню тероризму в гібридних умовах, проте у своєму поєднанні вони формують посилений фінансовий моніторинг на різних рівнях, визначають особливості використання сучасних технологій, міжнародну співпрацю і кооперацію та оперативну діяльність спецслужб.

Одним із ефективних заходів протидії фінансуванню тероризму є надання учасникам фінансового ринку методологічної, методичної та іншої допомоги у даній сфері. Такі заходи не є вичерпними та потребують постійної ініціативи з боку державних регуляторів.

У гібридних умовах джерела та методи фінансування можуть бути замасковані під легальну діяльність, тому особливого значення можуть набути такі методи виявлення незаконного фінансування:

1. Посилений фінансовий моніторинг. Державна служба фінансового моніторингу України та суб'єкти первинного фінансового моніторингу повинні ідентифікувати сумнівні операції, що можуть бути пов'язані з фінансуванням тероризму. Привернути увагу банку можна наданням неправдивої інформації щодо доходів, надходженням великих сум без чіткої теми та обґрунтування.

2. Використання сучасних технологій. З розвитком сучасних технологій та аналітичних інструментів стало легше обробляти велику кількість інформації та відслідковувати нетипові схеми, приховані зв'язки між суб'єктами та дії, які можуть свідчити про незаконну діяльність.

3. Посилене спостереження над неприбутковими організаціями. Неприбуткові організації часто можуть використовуватись як частина схеми для відмивання коштів, особливо коли на рахунки подібних організацій надходять

великі суми з державного бюджету. Відповідно до цього, повинен проводитись більш ретельний аналіз діяльності подібних організацій.

4. Кооперація з фінансовими розвідками інших країн світу. Прикладом цього може слугувати Егмонтська група, яка об'єднує підрозділи фінансової розвідки, діяльність яких спрямована на відстеження руху коштів та виявлення злочинних мереж, що можуть потенційно фінансувати будь-яку незаконну діяльність.

5. Співпраця з міжнародними організаціями. Обмін інформацією та досвідом забезпечує ефективну боротьбу з незаконними транскордонними операціями та фінансуванням нелегальних угруповань [1].

Найяскравішим прикладом боротьби з фінансовим тероризмом є блокування російських активів. Дана проблеми набула особливого значення з початком війни у 2014 році і значно поглибилась з 24 лютого 2022 року з початком повномасштабного вторгнення. Країни-союзники внесли пропозицію, а саме блокування російських активів задля запобігання фінансуванню вторгнення та інших терористичних дій за участі росії.

За попередньою інформацією Reuters, США та європейські союзники України активно підтримують план ЄС використати заморожені активи рф на користь відбудови України. Європейська комісія запропонувала план, що дозволить урядам країн ЄС використати до 185 млрд євро активів росії для їх конфіскації. З допомогою союзників та зусиллями центробанку та мінфіну вдалось заблокувати близько 300 млрд доларів. Нині, обговорюється правовий механізм передачі та можливості використання активів для розбудови зруйнованої української інфраструктури [2].

Для ефективної протидії фінансування тероризму необхідно створити ефективну законодавчу базу, у якій буде передбачена відповідальність за скоєні злочини, створити механізм заморозки та конфіскації активів, цільовим призначенням яких було фінансування війни або терористичних актів, посилювати контроль за новітніми технологіями (такими як, криптовалюта), які можуть використовуватись для приховування руху коштів. Важливим фактором

є співпраця між структурними підрозділами державних органів України, таких як: СБУ, МВС, Міноборони, Держфінмоніторинг, НБУ та їх координація через Антитерористичний центр при СБУ.

Таким чином, у гібридних умовах, що характеризуються поєднанням загроз різних типів та використанням різних методик для своєчасного виявлення та ефективної протидії фінансуванню тероризму важливий комплексний, системний та гнучкий підхід.

Список використаних джерел

1. Melnyk D., Leonov B. Current Aspects of Combating Terrorism Financing in the Conditions of Russian Federation's War Against Ukraine. Information And Law. 2025. No. 3(54). P. 189–197. [https://doi.org/10.37750/2616-6798.2025.3\(54\).340545](https://doi.org/10.37750/2616-6798.2025.3(54).340545) (дата звернення: 24.11.2025).

2. США підтримують ідею ЄС щодо використання заморожених активів РФ – Reuters. Букви. URL: <https://bukvy.org/ssha-pidtrymuyut-ideyu-yes-shhodo-vykorystannya-zamorozhenyh-aktyviv-rf-reuters/> (дата звернення: 24.11.2025).